

Elde Var Hikâye • Tarık Dursun K.

Köprü Kitaplar • Öyküler • 92 sayfa • Önerilen sınıflar: **6, 7, 8, Lise sınıfları**

ZAMAN ve MEKÂN • İLETİŞİM • BİREY ve TOPLUM

öğretmen • aile • oyunlar • hayaller • zorbalık • Ege • sevgi • zanaat • adalet • emek

2010 Memet Fuat Yayıncılık Ödülü'yle taçlanan **Köprü Kitaplar** koleksiyonunun 19. kitabı, usta yazar Tarık Dursun K.'nin özenle seçilen 13 öyküsünden derlendi. "Köprü Kitaplar"ın editörü **Semih Gümüş**, gerçekçi diyalogları, yalın üslubuyla bir dönemi naif ayrıntılarıyla kayda geçiren ödüllü yazarın edebiyatımızdaki yerini, "Sait Faik'e yakın, Orhan Kemal ve Sabahattin Ali'nin yanı başında," diye tanımlıyor. Gençlerin öykülerini de sıklıkla yazan ustayı tanımak ya da hatırlamak için benzersiz bir edebi yolculuk şansı.

Fotoğraf çektirirken yerinde duramayan çocuğun gülüşü, ağaya kafa tutan adamın isyanına karışıyor. Karda kayan çocukların neşe çığlıkları, ayakkabı diken ustanın kederiyle yarışıyor: *Kırlar, Kırlar, Ey Kırlar!; İda; Tutanak; Çocuklar İçin Bir Öğretmen; Biz İnsanız; Öpüşsüz Bir Güvercin Aşkı; Bahriyeli Çocuk; Kerem ile Aslı; Ve Büyükanne Aşk Yokken Ölür; Hatırla Ey Peri!; Geriye Dönüş'lü Hikâye; Babam ve Ben; Elim Elim İbrişim, Elde Var Bir Kuşum.*

TARTIŞMA KONULARI...

1. "Kırlar, Kırlar, Ey Kırlar!" isimli öyküdeki eli bıçaklı adam otobüsü neden kaçırırımış? Siz o otobüste olsanız nasıl hisseder, nasıl davranırdınız? Kaçırma nedeni ortaya çıktıktan sonra sizce yolcular adama hak vermişler midir?
2. "İda" isimli öyküde eski tür bir fotoğrafçının aile yaşamından küçük bir kesit anlatılıyor. Bu kesitin verdiği ipuçlarını değerlendirdiğinizde, İda, fotoğrafçı ve çocuklarının kişilikleri ve hayatları nasıldır? Yaratıcılığınızı ve hayal gücünüzü kullanarak tartışın.
3. "Tutanak" isimli öyküde anlatılan zorbalık, Harun Ağa'nın yanına kar kalıyor mu? Aynı köyde yaşıyor olsanız Harun Ağa konusunda siz nasıl davranırdınız? Benzer haksızlıklar günümüzde de yaşanıyor mu? Örnekler verebilir misiniz?
4. "Biz İnsanız" isimli öyküde neler, kimler, neden karşı karşıya geliyor? Üretim ve emek ilişkisi kimin lehine değişiyor? Usta ve kalfaları nasıl bir gelecek bekliyor? Bu durum günümüzde nasıl yaşanıyor?
5. "Bahriyeli Çocuk" isimli öyküde fotoğraf çektiren bir aileyi tanıyoruz. Öyküyü okumayan birine bu ailenin bireylerini nasıl anlatırsınız?
6. "Kerem İle Aslı" isimli öyküde birbirine yakınlık duyan on, on iki yaşlarında iki çocuk evden kaçarak bir otobüste sabahlıyor. Oğlan geleceklere için nasıl hayaller kuruyor? Sabah otobüs şoförü çocukları dönmeye nasıl ikna ediyor? Farklı birine rastlasalar başlarına neler gelebilirdi?
7. "Geriye Dönüşlü Hikâye"de, Ege bölgesinde siperlerin kazıldığı, ekmeğin karne ile alındığı, şekerin bile bulunmadığı nasıl bir dönem anlatılıyor? Türkiye'nin bu dönemine ait başka neler duydunuz ya da okudunuz? Böyle dönemlerde sizce insanların günlük yaşamlarında ne tür zorluklar vardır?
8. Yazarın kullandığı dil (sözcük seçimleri, sözcüklerin ses-anlam ahengi vb) için neler söylersiniz?
9. Öykülerin çoğunda mesleği öğretmenlik olmasa da kahramanlara öğüt veren, öğretmen gibi davranan kişilikler var. Hangi öyküde kimler bu şekilde davranıyor? "Öğretmence" davranmaları size itici geliyor mu? Nedenlerinizi açıklayarak tartışın.
10. Okuduğunuz öyküler içinde sizi en çok etkileyen hangisi oldu? Neden?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Sanat ve zanaat arasındaki farkı araştırın. Kime sanatçı, kime zanaatkâr denir? Hangi sanatçı ve zanaatkâr aynı malzemeleri kullanır? Nasıl sanatçı ya da zanaatkâr olunur? Bu ve benzeri soruların yanıtlarını araştırın ve her alandan örneklerle farkı açıklayamaya çalışın. Birbirine karıştırılan bu iki kavramla ilgili bilginizi arttırın.
- **Tartışma:** “Çocuklar İçin Bir Öğretmen” isimli öykünün sonunda yer alan, “...Çocuklara böyle bakmıyor muyuz? Yukarıdan yani... Çocuklar da büyüklere nasıl bakıyor? Aşağıdan yukarıya...” ifadelerinde ne anlatılmak isteniyor? Somut örnekler vererek tartışın. Çocukken bu “yakarıdan aşağı, aşağıdan yukarı” bakışlardan rahatsızlık duyanların, yetişkin olduklarında nasıl davrandıklarını düşünüyorsunuz? Yetişkinlerin bu değişken tutumlarını neye bağlıyorsunuz?
- **Sunum:** Sınıfça, bugün kaybolmuş ya da kaybolmaya yüz tutmuş eski zanaatların listesini çıkarın. Her öğrenci listedeki bir zanaati seçsin ve onu tanıtan bir sunum hazırlasın. Sunum görsellerinden hazırlayacağınız “Geçmişten Meslekler” panosunu sınıfın dışında sergileyerek diğer sınıflardaki öğrencilerin de bilgilenmesini sağlayın.
- **Gezi:** Mümkünse bir grup öğrenci, öykülerde anlatılanlar gibi eski tarz bir fotoğraf stüdyosunu ziyaret etsin ve resim çektirsin. Nasıl bir deneyim olduğunu, hangi malzemelerin, nasıl kullanıldığını, ne komutlar verildiğini gözlemleyerek orada yaşadıkları deneyimi sınıfa aktarsınlar.
- **Söyleşi:** Sınıfa bir fotoğrafçı davet edin ve mesleğini anlatmasını isteyin. Fotoğrafçılık geçmişte neydi, bugün nasıl yapılıyor? Kullanılan ekipman ve malzemeler neler? Yakın zamana kadar fotoğrafçılıkta kullanılan karanlık oda neydi, fotoğraf baskısı nasıl yapılıyordu; artık kullanılmıyor mu? Bunlar gibi öğrencilerin merak ettiği pek çok sorunun cevabını alabileceği bir söyleşi gerçekleştirebilir, eski bir mesleğin unutulmamasını sağlayabilirsiniz.
- **Sergi:** Sınıfta bir fotoğraf çekme köşesi oluşturun. Öğrenciler bu köşede cep telefonlarıyla birbirlerinin vesikalık fotoğraflarını çeksın. Herkes kendinin daha önce bir profesyonel tarafından çekilmiş fotoğrafıyla arkadaşının çektiği fotoğrafını karşılaştırsın. Her iki fotoğrafı da, sınıfta oluşturulacak “Objektif Farkı” isimli sergi köşesine yan yana koysun.
- **Münazara:** Sınıfta dörder kişilik iki takım kurulsun. Bir grup “Makineleşme üretimi ve ürün geliştirmeyi hızlandırır”, diğer grup ise “Makineleşme el emeğinin değerini azalttır, insanları işsiz bırakır” görüşünü savunsun. Değişik iş kollarından somut örnekler verilsin. Bakalım hangi grup daha ikna edici olacak?
- **Müzik:** Öykülerden bazılarının geçtiği Ege yöresinin türkülerini araştırın. Türkülerin sözleri neler anlatıyor, Ege şivesi kullanılıyor mu vb sorulara cevaplar aranan “Ege Türküleri” çalışması yapın. En çok dikkati çeken türküyü (mümkünse usta bir yorumcudan) birlikte dinleyin ve öğrencilerle birlikte eşlik etmeye, türküyü hep birlikte söylemeye çalışın.
- **Yazma:** Kitaptaki öyküler gibi öğrenciler, “adalet” konusunu işleyen kısa birer öykü yazsın. Her öykü okunsun ve sınıfça 10 üzerinden puan verilsin. En yüksek puanları alan öyküler sınıf panosunda ya da varsa okul gazetesinde yayımlansın.